

تاریخ	۱۵
مرداد	۱۴۰۲
یکشنبه	

ضرب‌المثل‌های جهان

برای کسی که شکمش خالی است
هر نوع باری سنگین است

روسی

گزارش

صفحه	۶
شماره	۳۷۰۲
سال	بیست و نهم

سرکشی زبان‌های سرخ بر جنگل‌ها و مراتع

کاهش چشمگیری داشته است. صدراپی نژاد اظهار داشت: ۱۲ فقره از آتش‌سوزی‌ها در عرصه‌های منابع طبیعی به دلیل سرایت حریق از مزارع، باغات کشاورزی و مستثنیات مردم به وقوع پیوسته که امیدواریم با کشاورزان و باغداران متخلف برخورد قضایی صورت گیرد.

*وجود ۲.۲ میلیون هکتار از کل جنگل‌های کشور در فارس

طبق آمارها ۱۳.۴ میلیون هکتار عرصه جنگلی و ۸۰ میلیون هکتار عرصه مرتعی در کشور وجود دارد که ۲.۲ میلیون هکتار از کل جنگل‌های کشور در فارس واقع شده که برابر با حدود ۱۸ درصد از کل مساحت این استان است.

منابع طبیعی شده، ۸۰ درصد است و از مهمترین دلایل دیگر حریق در جنگل‌ها و مراتع، افزایش دماست چرا که هر یک درجه افزایش دما ۱۷ درصد نیاز آبی را افزایش می‌دهد که این موضوع با توجه به شرایط اقلیمی خشک و نیمه خشک استان، وضعیت را حساس‌تر می‌کند.

بر اساس گزارش دریافتی روزنامه طلوع فرمانده یگان حفاظت اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری فارس می‌گوید: در جلسات ستاد بحران وزارت کشور، فارس یکی از بحرانی‌ترین استان‌های کشور محسوب شد که با تدابیر انجام گرفته و روند کاهش حریق در سال گذشته تنها ۴۰ فقره حریق در سطح استان گزارش شده است.

*در چهار ماهه نخست امسال ۱۳۷ فقره آتش‌سوزی در کل استان فارس به وقوع پیوسته است

بر اساس گزارش دریافتی روزنامه طلوع فرمانده یگان حفاظت اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری فارس می‌گوید: در جلسات ستاد بحران وزارت کشور، فارس یکی از بحرانی‌ترین استان‌های کشور محسوب شد که با تدابیر انجام گرفته و روند کاهش حریق در سال گذشته تنها ۴۰ فقره حریق در سطح استان گزارش شده است.

سرهنک صدراپی نژاد ادامه می‌دهد: در چهار ماهه نخست امسال ۱۳۷ فقره آتش‌سوزی در کل استان فارس به وقوع پیوسته و ۸۴۶ هکتار از اراضی جنگلی و مرتعی دچار آسیب شده است که با مقایسه این آمار نسبت به مدت مشابه سال قبل با کاهش ۵۰ درصدی سطح و میزان آتش‌سوزی‌ها روبرو بوده‌ایم.

فرمانده یگان حفاظت اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری فارس با اشاره به وقوع حریق در شهرستان‌های بحرانی و حساس استان بویژه شهرستان ممسنی ادامه می‌دهد: امسال ۳۸ فقره آتش‌سوزی و معادل ۳۴۱ هکتار از اراضی ملی این شهرستان طعمه حریق شده که نسبت به سنوات قبل روند

گزارش / **خدیجه غضنفری:** همه ساله با شروع فصل گرما، مناطق وسیعی از جنگل‌های کشور دچار حریق می‌شود. آتش‌سوزی یا حریق یکی از قدیمی‌ترین بلایایی است که می‌تواند در مدت زمانی کوتاه خسارت‌های جبران‌ناپذیری به طبیعت از جمله جنگل‌ها و مراتع وارد کند و از مهمترین و خطرناک‌ترین عوامل نابودی طبیعت محسوب می‌شود. در فصول گرم و خشک سال که علوفه و برگ کف جنگل‌ها و مراتع بر روی هم انباشته و خشک شده‌اند با کوچک‌ترین جرقه، آتش‌سوزی بزرگی اتفاق می‌افتد.

*عوامل انسانی علت اصلی آتش‌سوزی‌ها در جنگل‌ها و مراتع

بررسی دلایل آتش‌سوزی‌های اخیر در مناطق مختلف کشور ایران نشان داده است دو مقصر آتش‌سوزی جنگل‌ها و مراتع، انسان و افزایش دماست و سهم انسان در آتش‌سوزی که منجر به نابودی بخش زیادی از

عدسی ذره‌بین عمل کرده و موجب اشتعال علوفه خشک و مواد قابل اشتعال کف جنگل‌ها و مراتع شده و باعث ایجاد آتش‌سوزی می‌شوند. ۲- از پرت کردن ته سیگار یا چوب کبریت استفاده‌شده در جنگل‌ها و مراتع خودداری کنید چرا که خاکستر باقی مانده این مواد در مواجهه با شاخه یا علوفه خشک می‌تواند سبب آتش‌سوزی شود. ۳- از سوزاندن بقایای محصولات کشاورزی در مزارع مجاور جنگل‌ها و مراتع خودداری کنید زیرا خاکستر برخاسته از سوزاندن این مواد امکان سرایت به جنگل از طریق هوا و ایجاد آتش‌سوزی گسترده را دارد. ۴- از روشن کردن آتش در نواحی جنگلی و مراتع خودداری کنید.

در مواقع ضروری آتش را در جایگاه‌های ویژه یا سطوح بدون پوشش گاهی روشن و دور آن را با سنگ چین محصور کنید. ۵- هنگام خاموش کردن آتش، خاکسترهای اجاق را بدون اطمینان از خاموش شدن کامل (به‌وسیله آب یا مدفون کردن با خاک) رها نکنید. ۶- زباله‌های خود را در در جنگل رها نکنید و از سوزاندن آن‌ها در جنگل خودداری کنید.

۷- اگر که در مجاورت جنگل‌ها و مراتع زندگی می‌کنیم، همواره هشیار و به‌گوش باشیم و در صورت مشاهده موارد مشکوک آن را به مراجع محلی مربوطه اطلاع دهیم. گروه‌های محیط‌زیستی واکنش سریع تشکیل داده و با تقسیم وظیفه و مشخص کردن مسئولیت‌ها در مواقع لزوم فوراً اقدام کنیم.

۸- از قطع درختان پرهیز کنیم چرا که ریشه رها شده درختان بریده شده پتانسیل بالایی برای آتش‌سوزی دارد.

راهکارهایی برای حفاظت از جنگل‌ها در برابر آتش‌سوزی

درصد آتش‌سوزی‌های جنگلی به شمار می‌روند که ذیل آتش‌سوزی‌های تصادفی می‌تواند آنها را دسته‌بندی کرد. این افراد معتقدند کسانی که برای گردش و تفریح به جنگل می‌روند، می‌توانند به‌طور بالقوه عامل بروز آتش‌سوزی شوند در نتیجه توصیه‌هایی را برای جلوگیری از وقوع آتش‌سوزی در جنگل ارائه کرده‌اند. این توصیه‌ها در قالب ۸ مورد تنظیم شده که به شرح زیر است:

۱- هرگز مواد شیشه‌ای (ظنیر انواع بطری شیشه‌ای و پلاستیکی)، خرده شیشه و اشیای مشابه را در جنگل‌ها و مراتع رها نکنید. این اشیاء همانند

داشتند جان خود را از دست دادند. سازمان محیط‌زیست در این بیانیه از تمام مسئولین دستگاه‌های اجرایی، نهادهای خودجوش مردمی و فرد فرد هموطنان دلسوز و فهیم در خواست کرده، ضمن رعایت اصول اخلاق زیست‌محیطی و همکاری برای صیانت از محیط‌زیست و بیت‌المال کشور، از وقوع و مهار اینگونه حوادث غیرمترقبه و خانمانسوز، این سازمان را یاری کنند.

فعالان حوزه محیط‌زیست در یک پژوهش میدانی به این نتیجه رسیده‌اند که فعالیت‌های انسان یا به عبارت دقیق‌تر، سهل‌انگاری‌های انسان عامل ۹۵

نقش دارد، لازم است قوانین بازدارنده پرنرگ‌تر و تمهیدات دائمی برای مدیریت تهدید دائمی آتش‌سوزی اتخاذ شود چرا که تصمیمات مقطعی، جزیره‌ای و آتی کاربردی نخواهد داشت همچنین نمی‌توان برای مدیریت آتش‌سوزی در هر عرصه‌ای از منابع طبیعی به یک شکل عمل کرد.

* اکوسیستم‌ها به‌طور طبیعی توانایی ترمیم خود را دارند اما برخی مناطق جنگلی کشور به‌ویژه جنگل‌های زاگرس به‌دلیل شدت تخریب و تعدد چالش‌هایی که با آن مواجه هستند دیگر توانایی ترمیم خود به‌صورت طبیعی را ندارد، بنابراین لازم است دولت برای احیای آن تمهیداتی جدی ببیند و به این عرصه‌های طبیعی توجه بیشتری کند چراکه در آینده‌ای نزدیک رویشگاه‌های زاگرس به سمت بیابانی شدن خواهد رفت.

* سال گذشته داوطلبان متعددی اقدام به اطفای حریق‌های گسترده جنگل‌ها به‌ویژه در مناطق زاگرسی کشور کردند اما متأسفانه تعدادی از هموطنان حین عملیات اطفای حریق مصدوم شدند یا جان خود را از دست دادند و برخی از داوطلبان و خانواده آنان با مشکلاتی در زمینه‌های دریافت بیمه و دیه روبرو شده‌اند. از این رو به عقیده دبیر اجرایی نهضت سبز زاگرس داوطلبان اطفای حریق نباید بدون دریافت آموزش‌های لازم و کارت همیار طبیعت از سازمان‌های متولی اقدام به ورود به عرصه و اطفای حریق کنند.

* عملیات اطفای آتش‌سوزی جنگل‌ها کاری تخصصی است بنابراین توصیه می‌شود که دبیران تشکیل‌دهنده گروه‌ها و شبکه‌های مردم‌نهاد فراخوان‌های عمومی جهت اطفای حریق صادر نکنند و پیش از آن برای اعضای داوطلب خود که از آمادگی جسمانی کافی برخوردارند کارت همیار طبیعت از سازمان‌های مربوطه تهیه کنند چراکه در غیر این صورت این اقدام بدون هماهنگی با سازمان‌های متولی خواهد بود و این سازمان‌ها مسئولیت این افراد را در صورت بروز حادثه نمی‌پذیرند. * لازم است تشکلهای و نهادهای مردم‌نهاد کمیته‌های اطفای حریق تشکیل دهند و فعالان محیط‌زیست و داوطلبان مردمی از آموزش‌ها و تجهیزات کافی پیش از اقدام به اطفای حریق برخوردار باشند همچنین افراد نباید در شرایط آتش‌سوزی در عرصه‌های طبیعی احساسی برخورد کنند چراکه اصل مهم در اطفای حریق، حفظ سلامت افراد است بنابراین به‌غیر از افرادی که از تجهیزات و آموزش‌های لازم برخوردار هستند افراد دیگری نباید در عرصه‌ای که دچار حریق شده حضور داشته باشند.

نکات کاربردی برای کاهش خطرات آتش‌سوزی جنگل‌ها در کشور

رها نکردن زباله در طبیعت، به سهم خود در حفاظت از جنگل‌ها و مراتع کشور نقش داشته باشند.

* از آنجایی که در بسیاری از موارد عامل انسانی در وقوع آتش‌سوزی

آتش‌سوزی و مقابله با آن تأکید می‌شود اما نباید از نقش و همراهی مردم در این زمینه نیز غافل ماند و لازم است مردم نیز ضمن مشارکت در حفظ منابع ملی کشور با رعایت نکاتی مانند روشن نکردن آتش و

سال گذشته با آتش‌سوزی‌های گسترده‌ای در مراتع و رویشگاه‌های جنگلی کشور به‌ویژه در منطقه زاگرس مواجه شدیم که علاوه‌بر آسیب‌های فراوانی که به پوشش گیاهی و حیات جانوری وارد کرد، جان چندتن از هموطنان‌مان را گرفت.

به گزارش ایمن‌ا، تنها ۷ درصد از مساحت کل ایران را پوشش جنگلی تشکیل داده است و ۹۳ درصد مابقی آن خشک و نیمه خشک است. در چنین کشوری که پوشش گیاهی آن بسیار کم است، وجود هر یک درخت اهمیت زیادی دارد بنابراین اطلاع از خطرات آتش‌سوزی‌ها برای جنگل‌ها و مراتع، راه‌های پیشگیری، ساماندهی نیروهای مردمی اطفای حریق و... مهم است. در ادامه به ۹ نکته درباره خطرات آتش‌سوزی در جنگل‌ها و مراتع و داوطلبان اطفای حریق اشاره شده است:

* به‌لحاظ اقلیمی کشور ایران در یک منطقه خشک و کم‌بارش قرار دارد و به‌طور معمول هم‌سال با خطر وقوع آتش‌سوزی در عرصه‌های طبیعی کشور در فصول گرم سال مواجه هستیم. شاخصه‌های کمی، کیفی و الگوی پراکنش بارندگی از جمله میزان، شدت، مدت و نوع بارندگی‌ها دچار تغییر شده است.

* با توجه به موقعیت جغرافیایی و شرایط اقلیمی کشور، آتش‌سوزی عرصه‌های طبیعی یک تهدید دائمی به حساب می‌آید که به گفته کارشناسان هنوز مدیریت مناسبی بر مناطقی که در گذشته دچار آتش‌سوزی شده‌اند نیز اعمال نمی‌شود و اقدامی هم در جهت کاشت گیاهان مقاوم در برابر آتش‌سوزی صورت نگرفته است.

* کاهش و مقابله با آتش‌سوزی در عرصه‌های طبیعی کشور به برنامه‌ها و اقدامات فرهنگی کوتاه مدت، میان مدت و بلندمدتی نیاز دارد تا با رعایت نکات علمی و فنی و به‌کارگیری نتایج مرتبط و سازگار تحقیقاتی بتوان به ایجاد آتش‌بَر منطبق با اصول علمی، افزایش اطلاع‌رسانی و برگزاری کلاس‌های آموزشی و ترویجی برای کودکان، نیروهای اطفای حریق، نیروهای یگان حفاظت منابع طبیعی و محیط‌زیست و جوامع محلی با تأکید فراوان بر شوراهای روستایی، تقویت و بازنگری قوانین مرتبط، به‌روزرسانی آن‌ها و ایجاد پستوانه قوی اجرایی برای این قوانین اقدام کرد و به موفقیت‌هایی دست یافت.

* بنابر اعلام سازمان‌های متولی عامل بیش از ۹۰ درصد آتش‌سوزی‌هایی که اکنون در عرصه‌های طبیعی رخ می‌دهد، انسانی است بنابراین گرچه همواره بر نقش مسئولان و متولیان در زمینه پیشگیری از وقوع